Sessie 2: Naar meer afstemming in datamanagementbeleid

Inhoud

Bij veel kennisinstellingen in Nederland (en elders) wordt momenteel gewerkt aan het opstellen en inrichten van een datamanagementbeleid. Aanleiding hiervoor zijn:

1. Het landelijke debat over wetenschappelijke integriteit, ingegeven door fraudezaken met onderzoeksdata
2. Aanvullend beleid van onderzoeksfinanciers die in toenemende mate als voorwaarde voor subsidieverstrekking stellen dat onderzoeksdata van publicaties waar mogelijk voor hergebruik beschikbaar worden gesteld
3. De sterke toename van onderzoeksdata door technologische ontwikkelingen en de groeiende vraag vanuit de wetenschap en samenleving over het gebruik van onderzoeksdata (bijvoorbeeld big data).

Kennisinstellingen zoeken naar wegen om grip te krijgen op de productie en het beheer van onderzoeksdata binnen de instelling. Aandachtspunten hierbij zijn: opslag en archivering van onderzoeksdata, data vindbaar,-herbruikbaar en toegankelijk maken, ondersteuning van onderzoekers en de richtlijnen en voorwaarden van onderzoeksfinanciers. Beleidsmakers, juristen, ICT- en informatiespecialisten werken hierbij vaak nadrukkelijk samen.

- Terugkerende onderwerpen van gesprek bij het opstellen en uitvoeren van een datamanagementbeleid zijn:
- Op welk(e) niveau(s) binnen een instelling is een databeleid nodig? Wat moet in het databeleid worden vastgelegd? Welke rollen en verantwoordelijkheden moeten worden belegd?
- Hoe kan de bewustwording bij faculteiten en onderzoekers voor datamanagement worden gestimuleerd?
- Hebben instellingen hun datamanagementbeleid expliciet afgestemd op de vereisten van onderzoeksfinanciers? Bijvoorbeeld voor het opstellen van datamanagementplannen?
- Wat zijn de randvoorwaarden voor dataopslag en adequaat databeheer binnen een instelling? Wat zijn de gevolgen voor de lokale of centrale data-infrastructuur van een instelling? Wie draait op voor de kosten?
- Ondersteuning van onderzoekers bij juridische aspecten van onderzoeksdata: wat wel mag, wat mag niet?

Presentaties

Policy RDMP at Wageningen University - Jacquelijn Ringersma (WUR)

Research Data Management Radboud Universiteit - Mijke Jetten (Radboud Universiteit)

Fostering Professionalism and Integrity in Research - Paul Plaatsman (Erasmus Universiteit Rotterdam)

Datamanagement en NWO - Christa Hooijer (NWO)

Samenvatting

De presentaties

- Christa Hooijer, geeft visie van NWO op datamanagement - Opvallend: NWO wil vooral luisteren
- Casestudie RUN, Mijke Jetten - Opvallend: benadrukt belang samenwerking en loket
- Casestudie EUR, Paul Plaatsman - Opvallend: goed rollen en verantwoordelijkheden belegd
- Casestudie WUR, Jacquelijn Ringersma - Opvallend: business case uitgewerkt i.s.m. business school, nadruk op loket

De stellingen

Van de verschillende stellingen zijn foto's gemaakt. Deze geven een goed beeld van de verdeling van de meningen (groen is 'mee eens', geel is 'neutraal' en roze is 'oneens')

1. **NWO dient duidelijke randvoorwaarden te stellen waaraan RDM beleid van de instellingen moet voldoen - een sturende rol is geboden.** (foto)

Reacties: verdeeld. NWO moet duidelijke randvoorwaarden stellen, maar niet sturen. Wel luisteren en aanmoedigen.

2. **Er is behoefte aan duidelijke taal over juridische aspecten van onderzoeksdata. SURF is de uitgelezen partner om dit nationaal te faciliteren.** (foto)
   Reacties: Ja, er moet een centraal kennispunt komen voor juridische kwesties in context datamanagement). Nee: niet bij SURF.

3. **Het is voor alle partijen gunstig dat er een open cultuur ontstaat over RDM beleid, waarin beleidsstukken, concept of definitief, zonder bezwaar gedeeld worden.** (foto)
   Reacties: iedereen is het eens met de stelling. Maar: praktijk nu is anders! Nuancering: elkaars beleid niet klakkeloos overnemen

4. **Om de administratieve last voor onderzoekers te verminderen zou NWO ook DMP sjablonen van andere instellingen of learned societies moeten accepteren bij aanvragen.** (foto)
   Reacties: verdeeld. We moeten absoluut wildgroei DMP's tegengaan, maar NWO moet een instrument hebben om onderzoeksaanvragen objectief te kunnen beoordelen.

5. **Een goed beleidsstuk staat niet zichzelf, maat gaat gepaard met het bieden van infrastructuur en ondersteuning.** (foto)
   Iedereen is het hier mee eens.

6. **NWO moet onderzoekers met raad en daad ondersteunen bij het opzetten van een dataparagraaf en DMP, als onderdeel van hun aanvraag.** (foto)
   Reacties: of voor of tegen. Geen middenweg.
   Tegen (75%): support moet bij instellingen, dichtbij onderzoekers
   Voor (25%) : NWO moet een actievere rol vervullen.
   Vraag: moet er misschien ergens een neutraal data-expertise bureau komen i.p.v. dat elke instelling zelf expertise ontwikkeld? Meer samenwerking tussen instellingen?

Organisatie

Driek Heesakkers (UvA) en Saskia Franken (UU), m.m.v. Rob Grim (UvT), Cas Maessen (NWO), Jacquelijn Ringersma (WUR)